

TORONTÁL

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
nokozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor
Félévre ——— 12 „
Negyedévre ——— 6 „
Egy hónapra ——— 2 „
— Egy szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1901.

XXX. évfolyam. 275. szám.

Szombat, november 30.

A nemzetiségek sorsa másutt.

Nagybecskerek, november 30.

Fiumében egyes irredentista érzelmi olaszok, Erdélyben a szászok, Felső-Magyarországon pedig a tótok nem egyszer panaszkodnak, hogy a magyar állam nem respektálja eléggé a nemzetiségek nyelvét és autonóm jogukat. Tanulságul figyelmükbe ajánljuk azokat a dolgokat, melyek Porosz-Lengyelországban történnek.

Köztudomású, hogy a germánok és a szlávok közt a fajharc már évezredes. Legtöbbször szenvednek a lengyelek a poroszoktól. Az Elbától visszataláltak őket az Oderáig. Pomeránia, Brandenburg, Szilézia, a két porosz tartomány és Pozen, mind lengyel volt, ezeket elhódították és germanizálták Lengyelország felosztásának terve Nagy Frigyes porosz király agyában született. Elvette Pozen és Westpreussen tartományokat, de száz esztendő alatt sem sikerült ott a népet megfosztani nyelvétől, nemzetiségétől és hitétől. Mint az irek az angolok ellen, azonképpen a lengyelek a protestáns németek ellen a katolicizmusban találják védelmüket.

A francia háború óta a szlávok és franciák egyesülésétől félve, Bismarck a lengyelek megbízhatatlanságát állította s üldözésüket újra kezdte. Nagy tőkével alapított bankot, hogy vegye meg a lengyel urak földjeit és birtokait s ossza ki német telepesek között. Nem sokra ment vele, mert a lengyelek ellenakciót indítottak s az eladó földeket maguk veszik meg. A városokban a lengyel iparosokat támogatják és nem vesznek német gyárosoktól. A porosz kormány rávetette magát iskoláikra s valamennyit germanizálta. Lengyel irodalmat, történetet sehol sem tanítanak, ámbár pedig a lengyel nemzet régi kultúrán, írókban, költőkben, világhírű tudósokban és művészekben gazdag. Csak a templomi énekek és prédikációk s az elemi iskolákban a hitoktatás történt lengyel nyelven, mert a

gyermekek másképp a katekizmust meg sem értették. Erre jött a parancs, hogy a vallást is németül kell nekik tanítani. Ebből származott a legnagyobb összetűzés.

A nép azt hitte, hogy ezzel ki akarják téríteni luteránusokká s a gyermekek vonakodtak németül felelni a vallásórán. Történt azután, hogy Wreschen városkában a szüleik által felbujtatott gyermekek dacoskodása annyira ment, hogy egy tizenéves leányka a német katekizmust nem is akarta kezébe venni s ezért verést kapott. Akkor a után kötényébe takarta kezét s úgy fogta meg a könyvet, de kijelentette, hogy németül nem fog vallást tanulni, mert ezzel megsértené az Istent. Erre még jobban megverték őt és a többi kis lányokat, úgy hogy ajuitan vitték ki az egyiket az iskolából s a többi gyerekek véresre verve szaladtak bába.

A nép összefutott a gyermekek védelmére az iskolához előtt. Valóságos zendülés volt Wreschenben, de csak szóval tüntettek. Egy káplán így szólt a piacon a gyermekekhez:

— Ebben a dologban nem adhatok nektek tanácsot.

Ezt a nyilatkozatot a törvényszék izgatásnak minősítette s a káplánt és a többi vádlottat valamennyit zendülés és országbéli háborításának büntetésében vétkesnek mondotta ki s kemény, harmadfél évig terjedő fogházbüntetésre ítélte. A gnescheni törvényszéki teremben, a mikor az elnök kihirdette az ítéletet, az embereket roppant izgatottság fogta el. A lengyelek sirtak.

Ez az az eset, a mely miatt szombat este Krakóban az egyetemi hallgatóság és ezernyi néptömeg lengyel forradalmi dalokat énekelve, tüntetett. Héttől tizig tartott a zavargás a németek ellen, mert véletlenül egy berlini orfeum-társulat játszik egy krakói vendégfogadóban.

Csak még azt üzzük a históriához,

hogy ez a német birodalomban történik, a nonnét ismételtén keserű hangzattal föl Magyarország ellen, a mely elnyomja a szászokat és honnét a Deutscher Schülverein nyíltan és titokban támogatja a germán törekvéseket. Pedig a nemzetiségeknek sehol a világon oly jó dolguk nincsen, mint nálunk, annyi szabadságot nem élveznek, mint Magyarországon.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggel 6 órától kezdve delig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől délután 5 óráig; ugyanazon napokon este 7/6-tól 7/8-ig urak részére is. A kádfürdő egész nap este 7/2 óráig nyitva marad.

November 30. A Polgári Dalárda estélye a kaszinóban.
December 1. Szabad lyceum d. u. 5 órakor.
December 2. Az allandó választmány ülése d. u. 7/4 órakor.
„ 2. A közegészségügyi bizottság ülése.
„ 5. Közigazgatási bizottsági ülés.
„ 5. Rendkívüli vármegyei közgyűlés d. e. 9 órakor.
„ 8. A Magyar kör közgyűlése.
„ 16. Tisztújító megyei közgyűlés.

— Személyi hir. Kaffka a László miniszteri tanácsos ma délből Budapestre utazott. A miniszteri tanácsos hétfőn tér vissza Nagybecskerekre.

— Bizottsági ülés. A közegészségügyi bizottság hétfőn, december 2-án délelőtt 11 órakor az alispáni kisteremben ülést tart.

— Kirendelés. A hivatalos lap jelenti: Az igazságügyminiszter Grecsek Ede pancsovai törvényszéki albirót, a perlaszi járásbírószághoz, mint végleges székhelyére kirendelte.

— Főispán beiktatás. December 9-én lesz tudvalevőleg Meskó Sándor, a szomszédos Csanádvármegye nem régen kinevezett főispánjának az ünnepes beiktatása. A beiktató ünnepre Csanádvármegye meghívta Torontált is, amely december 5-én tartandó közgyűlésén fogja hivatalos képviselőit kijelölni.

— Házasság. Székely Béla dr., kassai gyakorló orvos december hó 16-án esküszik örök hűséget néhai Rottenberg Jakab, volt nagybecskereki városi tanácsnok nagyműveltségű leányának, Rózsa kisasszonynak.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Asszonyok szerencséje.

Zaparin tábornokot temették. A halottas ház felé, ahonnan katonazene és vezényszó hallatszott, nagy tömegekben tódult a nép, amely kíváncsi volt a szertartásra.

A temetésre siető csoportok egyikében volt Probkin és Svistkow. Mindkettő hivatalnok volt s mindkettő feleségével jött.

Mikor a rendőrkordonhoz értek, a biztos megállította őket s így szólt:

— Nem szabad átmenni!

A rendőrbiztosnak becsületes és rokonszenves arca volt.

— Nem szabad átmenni! — mondta újból. Tessék visszalepni! Kérem, uraim, ez nem tölem függ! Csak vissza! Különben, ha... A hölgyeknek meg van engedve... Kérem hölgyeim... de az uraknak... Isten ments!

A két asszony elpirult a váratlan udvariasság hallatára s mindketten átsiklottak a katonai kordonon. A férfiak a tulsó oldalon maradtak s egy darabig csöndesen nézegették a rendőrök széles vállát.

Tessék! — mondá Probkin s irigykedve, söt gyűlölettel nézett a távozó asszonyok után. Milyen szerencséjük van ezeknek a csirkéknek! A férfínevek soha sincs része ilyen kitüntetésben. Szeretném tudni, hogy mi különös van ezeken az asszonyokon. Ezek a hölgyek valóban a legegyszerűbb nők a világon, telve előítéltekkel s mégis átmehetnek a kordonon. Engem meg téged a világ minden kincséért sem eresztenének át, ha mindjárt államtanácsosok volnánk is.

— Furcsa felfogás, — mondta most a rendőrbiztos, miközben szemrehányó pillantást vetett Probkinra. Ha a férfiakat beeresztenénk, mindjárt veszekedést kezdenének s zűrzavart csinálnának. A nő, már veleszületett gyöngédségénél fogva is, tartózkodik az ilyesmitől.

— Ugyan kérem! — mondta Probkin izgatottan. A tömegben mindig az asszonyok kezdik a tolokodást. A férfiak csöndesen állanak egy helyen, mindig egy pontra néznek, az asszonyok pedig hadonáznak a kezükkel és lökdösik az embereket, mert attól félnek, hogy a ruhájakra lépnek. Ez kétségtelen. Az asszonyokra mindenütt mosolyog a szerencse. Nem sorozzák be őket katonának, a táncestélyeken nem tőlük kéri a beléptdíjat, testi büntetést nem mérnek rájuk... Szeretném tudni, hogy

miért? Ha egy kisasszony leejti a kendőjét, nekünk kell fölemelni; ha belép a szobába, föl kell állnunk s székkel kell megkínálnunk; ha elmegy, el kell kísértünk... És a hivattal, méltósággal?... Ugy-e hogy neked egy egész életen át vesződnöd kell, amíg államtanácsos leszel, de egy kisasszony egy félóra alatt férjhez mehet egy államtanácsoshoz s mindjárt előkelőség lesz belőle. Nekem a világot kellene meghódítanom, hogy herceg vagy gróf legyek, be kellene vennem a Sipka-szorost, miniszteri tárcát kellene vállalnom, pedig akármelyik Warenka vagy Katjenka csak a tournürjét mutatja meg egy grófnak, vagy kacsint egyet a szemével s mindjárt méltóságos asszony... Te például kormányzósági titkár vagy. Ezt a hivatalt ugyszólván vérrel és verejtékkel szerzed. A feleséged, Fomisna Mária asszony pedig... Hogy lett ő kormányzósági titkárné? Pópának a leánya volt s egy-kettő, már hivatalnok felesége. Szép hivatalnokné! Próbálna csak meg a mi munkánkat, majd meglátná!...

— Igen ám, de milyen kínok közt hozza gyermekét a világra, — jegyezte meg Svistkow.

— Hadd el, kérlek! Allna csak a főnöke elé, mikor dühös s prédikál, tudom Istenem, hogy valóságos mulatságnak tartaná azt... Mindenben előjogokat élveznek. Minden kis-

Ferencz József keserűviz

az egyedül elismert
kellemes ízű természetes
hashajtószer. 24-13.11

A „Hivatalos Melléklet“ 256-ik számával.

— **Kihalt főiri család.** A hivatalos lap mai száma a főrendiházban örökös tagsági joggal bíró Majthényi László báró családjának fiágban való megvaszakadását közli. A Majthényi-család a Divék nemzetségből származó ősrégi család, mely 1434-ben kapott Kesselőkő vártól veszi nemesi előnevét. A Majthényi nemzetség egyes tagjai előkelő szerepet vittek ugyan, volt köztük több püspök, prépost, főispán, várkapitány stb., de igazán országos jelentőségű kitűnőség nem vált ki közülök a mult idők folyamán. A bárói rangot György kapta 1631-ben, aki 1585-ben Pálffy Miklós táborában, különösen Érsek-Ujvár ostrománál tüntette ki magát. Tőle származott az a Majthényi István tábornok is, ki mint Komárom vár parancsnoka a magyar szabadságharcból ismeretes. A most elhunyt báró Majthényi Lászlónak testvére volt az a báró Majthényi Izidor, akinek 1880-ban Verhovay Gyulával egy hírlapi cikk miatt vívott párbaja, melyben Verhovay súlyosan megsebesült, országszerte, de különösen Budapesten komoly jelleget öltött tüntetésekre adott alkalmat.

— **Elmaradt hangverseny.** Semsey Mariska kisasszony mára hirdett hangversenye, mint értesülünk, végképpen elmarad. A művész vidéki szereplése elé ugyanis az Opera igazgatósága górdított akadályokat.

— **1260 szövetkezet.** Budapestről jelenti tudósítónk telefonon. Az Országos Központi Hitel- és Pénzügyi Kongresszus választmánya Nagy György királyi tanácsos elnöke alatt tegnap ülést tartott, melyen részt vettek: Poroszkay Béla Torontál vármegye képviselőjében, Bernát István, Makfalvy Géza, Seidl Ambrus, Baranyay Géza stb. Seidl Ambrus vezérigazgató az ez évi kongresszus határozatainak végrehajtásával kapcsolatban ismertette a központ által elért sikereket és eredményeket. A központ kötelességébe jelenleg ezerkétszázhatvan szövetkezet tartozik, melyeknek eddig 34 millió korona kölcsönt folyósítottak; a központ által eddig kibocsátott kötvényeket 10 millió korona értékben mind eladták. Ennek tudomásul vétele után Horváth János dr. előadta, hogy az Országos Központi Hitel- és Pénzügyi Kongresszus határozatához képest beadta előterjesztését a kereskedelmi miniszterhez a katonaság ipari szükségleteinek szállítása tárgyában. Eszerint jövőre a központi szövetkezet venné át a bakan-csok szállítását ipari szövetkezetei javára és terhére. Elénk vita fejlődött ezután a jövő évi kongresszus napirendjének megállapítása körül, amelyben részt vettek: Poroszkay Béla, dr. Bernát István, Makfalvy Géza, Seidl Ambrus. A vita eredményeként a választmány a jövő évi kongresszus napirendjére a következő tárgyakat tűzte ki: 1. A szövetkezeti gabonaraktárak szervezése, előadó: dr. Horváth János. 2. A kisbirtok sulyos jelzálogi terheinek átváltoztatására szolgáló szervezet létesítése, előadó: dr. Bernát István. 3. Az ipari termelő szövetkezetek megvalósításának kérdése, előadó: dr. Horváth János. 4. A kényszereladásokra kerülő kisbirtok megmentésének módja, előadó: Nagy György kir. tanácsos. A választmány a fenti tárgyakra vonatkozó előadói javaslatokat a jövő évi január havi ülésében fogja megvitatni és megállapítani.

asszony mondhat olyasmit egy tábornoknak, a minőt te még egy nyomorult végrehajtónak sem mersz mondani. Persze... A te Fomina Mária belekarolhat egy államtanácsos karjaiba s föl-alá sétálhat vele. De te, barátom, próbáld csak meg és karolj bele egy államtanácsosba. Tessék, próbáld meg. A mi házukban, éppen alattunk lakik egy tanár a feleségével... Tábornoki rangja van, érted? Első osztályú Szent Anna rendjele van, tudod? Es mégis egész nap azt mondja neki a felesége: Birka! Csacs! Birka! — Pedig az az asszony tulajdonképpen egy egyszerű polgárasszony.

— De ez legalább hites feleség, — folytatta. — Ezt még el lehet tűrni. Emberemlékezet óta az a szokás, hogy a törvényes hitvesek szidják a férjüket, de egészen másként áll a dolog a törvénytelen feleségekkel. Pedig ezek is milyenek! Sohasem felejttem el a következő esetet:

Kis hijja volt s elpusztultam volna. Kedves szüleim imádsága mentett meg. A mult évben, a mint tudod, a tábornok magával vitt vidékre, hogy a szünidők alatt én intézzem a levelezését... Nagyon könnyű föladat volt, mindössze egy órai munka. Ha elvégeztem munkámat, sétálni mehettem az erdőbe, vagy románcokat hallgathattam az ebédőben. A tábornok nőten ember. Igen nagy bőségben él s annyi szolgálja van, mint a kutya. Miután nincs felesége, nincs senkije, aki dirigáljon. A cselédek nagyon rakoncátlanok és engedetlenek s egy Nikitisa Vera nevű asszony, a kulcsárnő parancsolgat nekik. Ő tölt teát, ő rendezi az ebédet, ő kiabál a lakájokra... Csunya, gyűlölködő asszony, olyan mint az ördög. Kővér, vörös, köhögős...

— **Ujságírók szemináriuma.** Bernből írják: A svájci hírlapíró egyesület azt kérte a berni egyetemről, nyisson hírlapírói szemináriumot. A bölcsészeti fakultás, amelyhez e kérvény tartozik, elhatározta, hogy a jogi fakultással egyetemben határoz e dologban. Hír szerint Gobát dr. igazgató rokonszenvez az eszmével s a német sajtóban is hangok emelkednek, melyek a hírlapírói tanfolyam létesítését sürgetik.

— **A tanárok fizetése.** Az imént benyújtott költségvetésben a középiskolai tanárok személyi járandósága lényegesen emelkedett, mi abban az öröndetes tényben leli magyarázatát, hogy a közoktatásügyi kormány végrehajtotta azt az ígéretét, hogy az igazgatók és tanárok a végleges állapot szerint fele részben a VII. és VIII., illetve a VIII. és IX. fizetési osztályokba soroztassanak. A személyi járandóságok részletezése a következő 36 gimnáziumi igazgató közül (tavaly 38) hétnek 4400, hatnak 300, tiznek 3600 és kilencnek 3200 korona fizetése lesz. A tavaly benyújtott költségvetésben hatnak volt 4800, ötnek 4400, ötnak 4000, tizenegynak 3600 és tizenegynak 3200 korona fizetése, 437 rendes tanár közül (tavaly 413) hetvenhárom a 3600, hetvenhárom a 3200, hetvenhárom a 2800, százkilenc a 2600 és százkilenc a 2400 koronás fizetési fokban lesz. Tavaly ötvenhét volt a 3600, ötvenhét a 2800, százhuszonkettő a 2600 és százhuszonkettő a 2400 koronás fizetési fokban. A 27 reáliskolai igazgató közül (tavaly ugyanannyi volt) öt 4800, öt 4400, négy 4000, hét 3600 és hat 3200 kor. fizetést kap.

— **Lepletlen anya.** Pár nap előtt gyanus körülmények között megbetegedett Danity Dusánné melenczei asszony s rövid idő alatt meg is halt. Az orvosi vizsgálat kiderítette, hogy az asszony születendő gyermekétől akart megszabadulni s ez az igyekezete okozta halálát. Egy hét hónapos csecsemője maradt, akit a hatóság vesz gondozásába.

— **Megdrágulnak a levelező-lapok.** Az Ausztriába és Németországba való rendeltetéssel feladott levelező-lapok viteldíját tudvalevőleg csak legutóbb emelte fel a kereskedelmi miniszter 4 fillérről ötre. Mint most hire jár, a telemelés ki fog terjedni az ország belterületén forgalomba kerülő levelező-lapokra is.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Kihirdetések: Schaller Károly, rk. bádigos és Kálmán, Jozefin rk. — Hegyi Kálmán, rk. pék és Seiler Éva rk.

Házasságok: Kolarov Iván, gk. napszámos és Lázity Angyalka gk. — Gardinovácsi Gábor, gk. földműves és Erdélyán Danica gk. — Kacsarity Lázár, gk. földműves és Dankul Katalin gk. — Maurer Gyula Lajos, ág. ev. kir. mérnök és Steinitzer Iona. — Gardinovácsi Mladen, gk. földműves és Dévity Pulcheria gk. — Mertel Mihály, ág. ev. vasuti fűkező és Vancsó Zsuzsanna, ág. ev. — Serbán Ljubomir, gk. földműves és Postin Vukoszava, gk. — Zsarkó Berta József, rk. földműves és Csordás Borbála rk. — Vucskovácski Milivoj, gk. földműves és

Dimitrov Emilia gk. — Klein Péter, rk. napszámos és Rakodczky Alojzia rk. — Mirkov Lázár, gk. napszámos és Mosorinszki Sarolta gk. — Molnár Botka József, rk. géplakatos és Lingli Mária rk. — Tyurtyin Miklós, gk. földműves és Latovlyev Katalin gk. — Tábor Adám, rk. cipész és Arpási Emilia rk. — Krizsán Iván, rk. földműves és Baranyi Zsuzsanna rk. — Kozsik Pál, ág. ev. asztalos és Milutinovics Gál Etelka rk. — Kirtyánszky István, gk. napszámos és Mirmirsky Julianna gk. — Schneller Ede, rk. betűszedő és özv. Szabó Lajosné szül. Watzek Katalin. — Greck János, gk. napszámos és Pavlovits Sarolta gk.

Születések; Rettinger Julianna, rk. cseléd, fia. — Frey Magdolna, rk. cseléd, leánya. — Steyer Péter, rk. földműves, fia. — Jankovits Ljubomir, gk. kereskedő, leánya. — Egető János, rk. napszámos, leánya. — Turinszki Benedek, gk. napszámos, fia. — Serfőző Julianna ág. ev. napszámosnő, fia. — Müller Antal, rk. díjnok, leánya. — Jelenov Sebők, gk. napszámos, leánya. — Petrovity Gábor, gk. zenész, leánya. — Szalveter Antal, rk. cipész, fia. — Milanov Tódor, gk. napszámos, fia. — Szmederevác Mihály, gk. napszámos, fia. — Czveity Márk, gk. földműves, fia. — Horváth András, rk. földműves, leánya. — Schwartz Margit, rk. napszámosnő, fia. — Gerber Mária, rk. varrónő, leánya. — Hídeg György, rk. napszámos, leánya. — Papp György, rk. földműves, fia. — Gruin Márk, gk. napszámos, leánya. — Szladszki Péter, rk. napszámos, leánya.

Halálozások: Borsos Antal, rk. 15 napos, napszámos fia, életgyenge. — Ratzkov Velykóné, szül. Thurinszky Zsófia gk. 35 éves, földműves neje, hashártyalob. — Kaiser Miklós, rk. 44 éves, napszámos, evvériuség. — Gruin Sándorné, szül. Vucskovácski Mária gk. 29 éves, földműves neje, tüdővész. — Racher Mihályné, szül. Mersdorf Katalin rk. 58 éves, magánzóné, veselő. — Jordáty Emilia, gk. 4 hónapos, földműves leánya, görcsök. — Özv. Teszling Péterné, szül. Ehrenreich Erzsébet, rk. 66 éves, napszámosnő, agyhártyalob. — Kiss György, rk. 84 éves, földműves, aggkór. — Liska Ferenc Frigyes, rk. 12 hónapos, kereskedősegéd fia, vörheny. — Wagner Péter, rk. 42 éves, kereszmáros, szivhüdes. — Mayer Ferenc, rk. 56 éves, napszámos, idült bélhurut. — Özv. Czrnyánszki Jánosné, szül. Mohácvics Julianna gk. 75 éves, magánzóné, aggkór. — Besszu Szilárdné, szül. Orza Eva gk. 67 éves, nepszámosnő, ajkhamrák.

A Horgony-Pain-Expeller igazi népszerű házi-szerré lett, mely számos családban már több mint 32 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuznál stb. nál a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő, sőt járványkór nál, minő: a kolera és hányóhas folyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő házi-szerré jó eredményre használtatott az influenza ellen is és 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: „Richter féle Horgony-Pain-Expellert” vagy „Richter féle Horgony-Linimentet”-et tessék kérni és a „Horgony” védjegyre figyelni kell.

Ha elkezdett kiabálni, minden szentképet ki kellett vinni a házból. Különösen a hangja volt tűrhetetlen. Edes Istenem, nem hagyott az senkit békében. Még én velem is kezdett...

Na, gondoltam, megállj csak. Kivárom a kellő pillanatot s mindent elmondok a tábornoknak. A tábornok nagyon el van foglalva, tehát nem tudhatja, hogy meglopod s kinzod a cselédeit. Megállj csak, majd fölnyitom én a tábornok szemét. Föl is nyitottam, barátom, de úgy, hogy majd megvakultam bele. Még most is remegek, ha rá gondolok. Egyszer a folyosón megyek s nagy rőfögést hallok. Eleinte azt hittem, hogy disznót ölnek, de mikor közelebb értem, észrevettem, hogy Nikitisa Vera káromkodott: Nyomorult teremtes! Zsivány! Csirkefogó! És így tovább. Kinek szól ez? — kérdeztem magamban. Ebben a pillanatban kinyílik az ajtó s a tábornok rohan ki. Az arca vörös volt, szeméből a félelem látszott s a haja meg volt tépázva.

— Oh, te hazudsz! — jegyezte meg Svitskow.

— Becsületesre! Egészen kiizadtam én is. A tábornok a szobájába menekült, én pedig úgy álltam ott a folyosón, mint a hülye. Egy közönséges, neveletlen teremtes, egy szakácsné s ilyeneket mer mondani a tábornoknak! Ilyen eljárás! Azt gondoltam, hogy talán a tábornok el akarta kergetni s most felhasználta az alkalmat a nyelvelésre, mert nem voltak tanui. Ez dühbe hozott. Szobájába siettem s így szóltam:

— Hogy mertél te szemtelen, ilyen magas állásu urat megsérteni? Azt hiszed ugye, hogy mert tehetetlen öreg ember, senki sem fogja pártját?

Remélem érted, hogy egypárszor megcirógattam az arcát. De mikor elkezdett sikoltozni és bögni, a kövek is elszaladtak volna. Befogtam a fülemet s az erdőbe szaladtam. Két óra múlva egy szolgáló jött utánam s azt mondta, hogy a tábornok sürgősen kéret magához. Mentem. A tábornok nagyon dühös volt, rám sem nézett.

— Mit művel maga itt az én házámban? — kezdte.

— Hogy méltóztatik ezt...? Ha a Nikitisa féle ügyet méltóztatik gondolni, kötelességemnek tartottam, hogy...

— Ahhoz semmi köze — mondta a tábornok. Ne avatkozzék mások családi ügyeibe.

Veszed észre? Családi ügy! Aztán nagyon összeszidott a tábornok... Maj meghaltam... Beszél, beszél, mormogott, szidott, káromkodott s végre minden átmenet nélkül kacagni kezdett.

— Remélem, — mondta — hogy a dolog köztünk marad... Nagyon jól értem felindulását. Hol is vette ezt a bátorságot? Igen. Es remélem, érti, hogy ön egy percig se maradhat a házámban...

Tessék! Titkos tanácsos, a fehér sasrend birtokosa s nem ismer más tekintélyt s fél egy asszonytól. Bizony barátom, az asszonyoknak előjogaik vannak... Vedd le a kalapodat, itt hozzák a tábornokot. Mennyi rendjel, nézd csak! No, mit mondtam? Látod, az asszonyokat előre eresztették. Mit értenek azok a rendjelekhez?

A katonazene megszólalt...

Csehov Antal.

Élet és halál.

— Egy kis statisztika. —

Azt a terjedelmes kötetet, a melyben a kormány az ország közállapotáról minden esztendőben számot szokott adni, az idén még terjedelmesebbé tette a miniszterelnök azzal, hogy megtoldotta a statisztikai évkönyvvel. A számoknak valóságos tengere hullámzik ebben az évkönyvben. Mindmennyi beszédes szám. Konstatál és összehasonlít. Egybeveti a multat a jelenel és megállapítja haladásunk, erőbödésünk, gyarapodásunk mérlegét. Szóvaljanak meg e számok ehelyütt is, elmondván néhány érdekes adatot abból a sok tudnivalóból, amely a könyvnek minden lapját érdekes dokumentummá avatja.

Az 1900-ban kötött házasságok száma 148.629 volt, a bontott házasságoké 109.008. A halál bontotta szét javarészt. Elválás folytán csak 2094 frigy szakadt szét. Az 1900. évben 669.482 gyermek született, 64.009 törvénytelen. Fiúgyermek 344.409, a leánygyermek 325.000 volt. A halvaszülettek száma 13.803. Elszomorító a gyermekhalandóságra vonatkozó adatok. Az öt éven alul meghaltak száma a meghaltak számának felét (214.761) tette ki. Ugyanilyen szomorú az az arány Horvátországban. A nép számlálás statisztikájában legutolsó helyen Versec és Pécs városa áll. Abban az 1000 lélekre kiszámított szaporodás — 3-88-at, ebben — 0-79-et tett ki. Legelső helyen Bereg megye (19-40) és Ung megye (18-69) áll, ugyiszintén Szabolcs megye (19-82). Érdekes különben, hogy a városokban általában kisebb a szaporodási arány, mint a vidéken. Mintha a két gyermek-rendszer diadala nyilvánulna ebben!

A völegények jórésze, 68.421 huszonöt évesnél fiatalabb, 46.788 pedig 25—30 év között volt. A menyasszonyok közt 36-86 százalék husz és huszonegy év között, 32-58 százalék tizenhét és tizenkilenc év között volt. Hatvan évesnél öregebb völegény 2231 volt, ötven évesnél öregebb menyasszonyok 2-13 százalék. Vegyes házasságot 16.616 ot kötöttek. Legtöbb vegyes házasságot unitáriusok (48-50 százalék), utána evangélikus reformátusok (19-23 százalék), ágostai evangélikusok (18-72 százalék) kötöttek, legkevésbé római katolikusok (7-64 százalék) és izraeliták (3 százalék). A 16.616 vegyes házasság közül csak 3545-nél egyeztek meg a házasság a gyermekek vallása dolgában.

Érdekesek a többes születésre vonatkozó adatok. Az 1900. évben ikrek 9655 esetben, hármások 88 esetben születtek. A többes szülések az összes szülések 1-30 százalékát tették ki. A legtöbb újszülött, 137.242 szüleinek elsőszülöttje, 107.707 pedig másodszületettje volt. Még harmadik, negyedik, ötödik gyerek is szép számmal született (95.992—83.371—69.395). Tizedik gyerek 16.170, tizenötödik gyerek 677, tizenhatodik gyerek 288, tizenhetedik gyerek 143, tizennyolcadik 92, tizenkilencedik 46, huszadik 18 gyerek volt. Huszonharmadik gyermek is volt három, huszonnegyedik is egy.

A halálokok statisztikája azt mutatja, hogy a legtöbb halálesetnek (14-03 százalék) oka a gümőkór volt. A fertőző betegségek a halálesetek 23-70 százalékát okozta. Nem természetes halállal a halottak 2-33 százaléka, ismeretlen halálokból a halottak 25 százaléka mult ki.

A magyarság természetes szaporodása 55-54 százalék, a németiségé, 11-22 százalék, a tótsági 13-75 százalék, az oláhoké 12-09 százalék, a ruténeké 3-03 százalék, a szerbeké 1-67 százalékot tett ki. Az élveszülettek 51-03 százaléka, a halottak 48-97 százaléka magyar anyanyelvű volt.

A halálozásokról szólván, álljon itt néhány, az egészségügyi szolgálatra vonatkozó adat. Az egészségügyi személyzet száma a következő volt: Orvos 4811, sebész 262, okleveles baba 9884, gyógyszerész 1486. Százezer lakosra 29-1 orvos, 58-4 baba és 9 gyógyszerész esik.

Irodalom és művészet.

* K. Hegyesi Mari asszony, a Nemzeti Színház országos nevé művésznője, mint Nagyváradról jelentik, több estére vendége lesz az ottani Szigligeti színháznak. A művésznő vasárnap már meg is kezdte vendéglátásának első turnusát. Ez alkalommal a Cigány Rózsikájában ünnepelte a nagyváradai közönség. K. Hegyesi Mari asszonynak egyik felülmúlhatatlan alakítása ez a szerep, amelyben a mi közönségünknek is volt már alkalma tüntetni a művésznő mellett.

* Mikszáth Kálmán harmadik könyve. Alig pár hét alatt Mikszáth Kálmán két új kötetét ismertették s ime, most harmadik könyvének megjelenését is hírül adhatjuk, kedves ujságot

mondva az olvasónak. A legújabb mű, amely A fekete kakas és A szelstyeyi asszonyok után került a könyvtárcába, apróságokat foglal magában. Igen értékes, mint számba menő apróságokat, amelyek olyanok, mint a garmadába hányt arany. Mikszáthnak ez újabb elbeszélései „Öreg szekér, fakó hám” cím alatt vannak összefoglalva s kétségtelenül a legjobbak közül valók, mert hiszen az író a kisebb rajzok és novellák megírásában igazán mester, a kit ma senki sem tud még csak megközelíteni sem. A kötetnek első darabja „A komposzessor fák”, amely szinte egyedül áll a maga nemében s a melynek hatása kétségtelenül nagy lesz. Ezután a fiáról ír öt bájos apróságot. Laciról és Berciről, de különösen az utóbbiról, aki a legderekabb fickó mindazok között, a kirkiről valaha nagy írók irtak. Persze, ezekből a kis rajzokból és történetekből az apai szív melege árad ki, anélkül azonban, hogy az apai szeretet előtérbe lépne, rovására a történetekéknak, a melyek minden tekintetben kedvesek s azok lennének még akkor is, ha nem az apa írná a fiáról. Épen úgy érdekes olvasmány ez a nagyoknak, mint a kicsiknek, ami a megírás bravur ságáról tesz bizonyosságot. Ezután jönnek „A fehér kutya”, „A samár sine curában”, az „Ott alszik a Marcsa is”, a „Szegény ember tökéje”, „A kemény koponyák”, „A kis seplős”, a „Mme Govát és porontyai”, a „Girisics hitelbe vett Lort” és több elbeszélés. Mindmennyi remeke az elbeszélő irodalomnak. Az „Öreg szekér fakó hám” 298 oldalra terjed s ára csak 4 korona. Megrendelhető úgy a kiadóhivatalban (Váci körút 78.), mint minden könyvkereskedésben.

TÖRVÉNYSZÉK.

A bélyegnyaló díjok.

— Saját tudósítónktól. —

Zajos multtal rendelkező fiatal ember állott ma a nagybecskereki törvényszék előtt, hogy számot adjon egy olyan tettéről, amelynek elkövetése a büntető törvénykönyvből ütközik.

A m b r ó z y Oszkár Gyula, 24 éves, szerb-szentmártoni születésű, volt törvényszéki díjot a vizsgálati fogságból vezették elő. Büne a következő: Vádlott f. évi szeptember és október hónapokban közelebb meg nem határozható napokon részint személyesen, részint közvetítő útján W a t z k e Ödön helybeli kereskedőnél 5 drb. váltó-irapot váltott be, amelyek értékesebb felülbélyegzett okmánybélyegekké váltak ellátva.

Vádlott manipulációja abban állott, hogy a kitöltetlen magánváltókat olcsó 5—10 filléres bélyegekké ellátva a helybeli adóhivatalnál felülbélyegzetett. Ezután az olcsó bélyegeket levette s helyettük már használatban volt s ezután értékeltetett valódi nagyobb értékű bélyegeket ragasztott föl. E bélyegeken az érték-telenítés jegyét többé-kevésbé sikeresen eltávolította, azután a kir. törvényszék egyik felülbélyegzőjével, amelyhez úgy jutott, hogy az időben a kir. törvényszéknél díjnokoskodott, — a bélyeget elég ügyesen felülbélyegezte.

Az 5 drb. váltót Watzke Ödönnek adta el, aki természetesen csak azért váltotta be, mert nem vette észre, hogy a bélyegek hamisítva vannak. Midőn azután Watzke az adóhivatalban a váltókat beváltani akarta, az adóárnoktól tudta meg, hogy be van csapva, mert a bélyegek tényleg értékkel nem bírtak.

A tárgyaláson dr. Polgár Sándor elnököl, szavazó bírák dr. Duka László és Kóvér Lajos voltak. A vádat dr. Lauka József kir. ügyész képviselte.

Legelőbb vádlottat hallgatták ki körülményesen előéletére s a tett elkövetésére nézve. Hét gimnáziumi osztályt végzett, mielőtt Nagybecskerekre került volna, a temesvári iparszövetkezetről fogalmazó, majd titkár volt. Ezt megelőzőleg a szekereszetről mint őrmester szolgált, ahol nyereségvágyból elkövetett tetteért büntetést kapott s a szolgálatból elbocsátották. Hasonló ügy miatt bocsátották el Temesvárról. Nagybecskereken a törvényszékhez került díjtalan díjoknak. Felebbvalói jó modora, jó munkája, szorgalma miatt nagyon kedvelték és épen midőn a tetteit elkövette és letartóztatták, aznap nevezték ki a módosi járásbíróhoz.

Tehát beismeri, aminek elkövetésére — ugymond — a végső nyomor vitte rá. Nem volt egy betevő falatja sem, élnie kellett és így kényszerűségből lépett rá a bűn útjára.

W a t z k e Ödönt hallgatták ki ezután, aki nem kívánta vádlott megbüntetését.

Dr. Lauka József kir. ügyész vádlott megbüntetését kívánja annyival is inkább, mert rovott előéletével, meg hogy tevszerűen készült a dolagra, nagyon is reá szolgált a büntetésre. Vádlott nem védekezett.

Rövid tanácskozás után a bíróság meghozta

az ítéletet, mely hat hónapi fogházra és újabb hat napi fogházra átváltoztatható 60 korona pénzbüntetésre szólott. A büntetésbe 48 napot beszámítanak.

Ügyész sulyosbításért felebbezett s egyben a vizsgálati fogság fentartását kéri. Vádlott enyhítésért felebbezett s kérte szabadlábra helyezését.

A bíróság a vizsgálati fogság fentartását határozta el.

§ Az esküdtbíró elnöke. Az esküdtbíró-ságról szóló törvény rendelkezései szerint az egyes ítéltáblák minden esztendőben kijelölik területeikben az egyes esküdtbírók elnökeit és alelnökeit. A szegedi ítéltábla elnöke az 1902. év tartalmára a nagybecskereki törvényszéknél itélkező esküdtbíró elnökévé újlag Zsáros Lajos kuriai bírót, a törvényszék elnökét, elnökhelyettesévé pedig Polgár Sándor dr. törvényszéki bírót jelölte ki.

TÁVIRATOK.

Vadászatok Kisjenőn.

Budapest, nov. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tegnap megkezdődtek Kisjenőn a vadászatok, amelyeken József kir. herceg és József Ágost kir. herceg is részt vettek. Ma Kisjenőre érkezett Augustza kir. hercegnő is, aki a hosszabb időre tervezett vadászatok alatt ott marad. A vadászatok után a kir. hercegi vendégek Kis-Tapolcsányba utaznak, karácsony után pedig a délvidékre mennek.

A vatikáni követ.

Budapest, nov. 30. (A „Torontál” ered. táv.) Széchen Miklós külügyminiszeri osztályfőnököt, volt római követségi titkárt, vatikáni nagykövetté kinevezték.

Egy herceg balesete.

Budapest, nov. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Sulyos baleset érte, mint Londonból jelentik, Teck herceget. A herceg rókahajtás közben lováról leesett s sulyos sérüléseket szenvedett. A herceget agrázkódás is érte.

Tüntetések Lembergben.

Budapest, nov. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Lembergi táviratok jelentik. Oriási tüntetést rögtönzött mintegy kétszáz mtiegyetemi hallgató az ottani német konzulátus előtt. A rendőrség csak nagy nehezen tudta szétszórni a tüntetőket. Sok diákot letartóztattak. A városban nagy az izgatottság.

A délafrikai háború.

Budapest, nov. 30. (A „Torontál” ered. táv.) Londonból jelentik: Kitchener lord ma érkezett legújabb táviratában teljesen beismeri, hogy a november 20-án Villiersdorp mellett vívott ütközetben az angolokat megverték s a vereségről újabb részleteket közöl. Az angolok vesztesége tizenhét halott, köztük három tiszt és hetvennégy sebesült. Ezenkívül a burok elfogtak öt tisztet és százhusz katonát. Németországban a közhangulat háborgása Anglia ellen nőttön nő; és mindenfelé a széles birodalomban bizottságok alakulnak az elgyőzött szerencsétlen bur asszonyok és gyermekek fölségelése céljából gyűjtések szervezésére.

Határidő-üzlet.

Budapest, nov. 30. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Készaruban jelentékeny forgalom fejlődött ki a malmok nagyobb bevásárlásai következtében. Az árak 5—6 fillérrel emelkedtek. Egész nap sűrűn hullott a hó. A határidőüzletben déli zárlatkor következők voltak a hivatalos árjegyzések:

Buza 1902. áprilisra . . . 8.71—8.72
Rozs 1902. áprilisra . . . 7.37—7.38
Tengeri 1902. májusra . . . 5.59—5.60
Zab 1902. áprilisra . . . 7.65—7.66

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1901. november 30.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései:

B u s a	kilós	50 kilogr. ára		kilós	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki új	76	8.25	8.40	80	8.65	8.75
Pestvidéki új	76	8.15	8.30	80	8.55	8.65
Bánsági új	76	8.10	8.25	80	0.—	0.—
Bácskai új	76	8.30	8.45	80	0.—	0.—
Ross új elsőrendű			70-72	7.10	7.15	
" " másodrendű			—	6.90	7.05	
Árpa " takarmány			60-62	6.—	6.20	
" " égetni való			62-64	5.85	6.—	
" " sörfőzésre való			64-66	0.—	0.—	
Zab " " " "			89-41	7.25	7.40	
Tengeri ó bánsági			—	0.—	0.—	
" " másnemű			—	5.45	5.55	

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Beoskerekre, illetve Nagy-Beoskerekről.

Érvényes 1901. október hó 1-től.

Érkezik:

A nagybeoskereki pályaudvarra:

Zombolyáról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Pancsováról: délelőtt 7 óra 55 p.; délután 5 óra 55 p.
Temesvárról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Verseczről: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Alibunárról: este 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonalon) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 55 p.; délután 4 óra 35 p.; éjjel 10 óra 38 p.

Indul:

A nagybeoskereki pályaudvarról:

Zombolyára: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 30 p.; délután 6 óra 30 p.
Temesvárra: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Verseczre: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Alibunárra: reggel 8 óra 25 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 10 p.
Karlova—Nagy-Kikindára: reggel 5 óra 58 p.

HIRDETÉSEK.

33561/I. 1901. sz.

M. kir. államvasutak.
Üzletvezetőség Zágráb.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége a vonalirészére 1902., esetleg a következő 1903. és 1904. években szükséges pályafentartási puhafák szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az 1902. évben megközelítőleg az alábbi mennyiség szükséges:

Erdei fenyőfadeszka	98.0	köbméter
Jegenye	104.0	"
Luc	19.0	"
Vágott lucfenyőfa	132.0	"
Faragott puhafa 12 m-i	g171	"
" " " " 12.0 m. felől	16.0	"
Kerítésoszlop puhafából	2050	db.
Erdei fenyőfapalló	97.0	köbméter
Jegenye	139.	"
Luc	20.0	"
Puha szálfák	52.0	"
Vörösfenyő	17.0	"
" " deszka (szükséglet szerint)		

Ezen kitüntetett mennyiségnél kevesebb megrendelés esetén szállító a m. kir. államvasutak ellen semmi néven nevezendő igényt nem támaszthat.

Az 1902. és esetleg 1903. és 1904. évekre szükséges faneműk ugyanazon év április hó végéig beszállítandók.

Az üzletvezetőség fentartja magának a jogot, hogy a tényleges megrendelés alkalmával fenti csak tájékozással szolgáló mennyiségnél 30%-kal többet vagy kevesebbet rendelhessen, ugyancsak azon jogot, hogy a szállítási év folyamán 30% erejéig pótmegrendelést tehesen.

A fák a megrendelésnél közölt méreteken szállítandók.

A pályázati feltételek alapján szerkesztendő ajánlatok legkésőbb 1901. december 10-ig déli 12 óráig nyújtandók be az üzletvezetőség I. osztályánál.

A bánatpénz pedig december 9. déli 12 óráig teendő le az üzletvezetőség gyűjtőpénztárában.

A pályázati feltételek, ajánlati minta és méretjegyzék minden üzletvezetőségnél és kereskedelmi iparkamaránál megtekinthetők és a zágrábi üzletvezetőség által díjtalanul kiszolgáltatnak, esetleg posta útján megküldetnek.

A szállítási feltételek és a pályafentartási fák szállítására vonatkozó különleges feltételek megtekinthetők minden üzletvezetőségnél és készpénzfizetés mellett megszereshetők igazgatóságunk nyomtatványtárából (Andrássy-ut 73/75. sz.); feltételezzük, hogy az ajánlattevő ezen feltételeket eljessen ismeri.

Zágráb, 1901. november hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

35068/I.

A magy. kir. államvasutak
Bpest jobbp. üzletvezetősége.

Anyagszállítási pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége 1902. évben felmerülő szükségletének fedezésére többrendbeli anyagszállításra ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállítandó anyagok általánosságban következők: téglák, terméskő, mindennemű kő- és zömkő, mész, nyelék, takaréktűzhely és kályha alkatrészek s több másféle.

Az anyagok részletes kimutatása, mely egyszerűsített ajánlati mintául is használható, egyes csoportokra felosztva az üzletvezetőség anyagbeszerzési osztályánál (I/d) Budapest, külső kerepesi-ut 2-ik házszámában kapható.

Ugyanezen kimutatásban fel vannak sorolva az egyéb pályázati és szállítási feltételek. Az ajánlat 1 koronás bélyeggel ellátva lepecsételve s a borítékon „Ajánlat a 35068/1901. számhoz” felirattal megjelölve legkésőbb 1901. évi december hó 13-án déli 12 óráig nevezett üzletvezetőség anyagbeszerzési osztályához betérjesztendő.

Budapest, 1901. november hó 15.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

ad 167964/901. szhoz.

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága nyilvános versenyt hirdet a Zimony állomáson létesítendő posta-épület előállítására szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapesten a magy. kir. államvasutak igazgatóságának gazdasági ügyosztályában (VI. Teréz-körút 56. szám III. emelet 14. ajtó) és Zágrábban az üzletvezetőség pályafentartási osztályában, azonkívül pedig Újvidéken az újvidéki osztálymérnökség hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1901. évi december hó 18-án déli 12 óráig nyújtandók be alólírott igazgatóság építési főosztályában (Teréz-körút 56. sz. II. emelet 10. ajtó).

Az ajánlatok egy koronára, az ajánlat mellékletei ikenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be: „Ajánlat a zimonyi állomáson létesítendő posta-épület munkáira.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1901. évi december hó 17-én d. e. 12 óráig 2500, azaz kétezerötvenkorona bánatpénz teendő le a magy. kir. államvasutak központi főpénztárában (VI. ker. Andrássy ut 75. szám földszint) akár készpénzben, akár állami letétre alkalmas értékpapírokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlat-hoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti bevénnyel adandók fel.

Budapest, 1901. november hóban.

(3.1)

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

Két szoba, konyha és a szükséges mellékhelyiségekből álló lakás

azonnal kiadó (1055-x.29)

Zápolya-utca 1. szám alatt.

Üzlet-megnyitási hirdetés!!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy f. évi november hó 16-ik napján, a fő-utóban levő „Herzfeld”-féle házban, a „Mödling”-cipő-raktár mellett

szabóüzletet

nyitottam, a hol is az szakmába vágó — de csak mérték után — mindennemű férfi ruhák, valamint női kabátok mindig a legújabb divat szerint fognak készítettetni.

Hosszu időn át ezen szakmában részesít Debreczen és Budapesten, részesít pedig a beoskereki nagyobb cégeknek nyert tapasztalatoknál fogva, azon kellemes reményemnek adhatok kifejezést, hogy a legfokozottabb és legkényesebb izlésnek és igényeknek is a legjobban meg fogok felelni.

A midőn még b. tudomására hozom, hogy a n. é. közönség által hozott szövetekből kiváló ruhák készítését is készségteljesen elfogadom, ugyanon nyitott üzletemet a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlva, kegyes s minél nagyobb mérvű pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Nagybeoskereken, 1901. évi nov. hó.

Kovács Ödön, szabó.

28885/1901. szám.

M. kir. államvasutak.

Legolcsóbb utazás

Olaszországba és Dél-Franciaországba Budapest—Dombóvár—Fiumén át a Magyar-Horvát Tengeri Gőzhajózási-Társaság Fiume és Velence, illetőleg Ancona közt közlekedő gőzhajóival.

Hajójáratok menetrendje.

Március hó 16-tól október hó 31-éig.

1. Indulás Fiuméből Velencébe: Minden kedden és csütörtökön reggel 7 órakor. Minden szombaton este 8 órakor.

2. Indulás Fiuméből Anconába. Minden hétfőn és szerdán reggel 7 órakor. Minden pénteken este 8 órakor.

3. Indulás Velencéből Fiuméba. Minden szerdán és pénteken reggel 7 órakor. Minden hétfőn este 7 óra 30 perckor.

4. Indulás Anconából Fiuméba. Minden kedden és csütörtökön reggel 7 órakor. Minden szombaton este 8 óra 30 perckor.

Menettartam 10 óra

Menetidjajk

a hajó átkelési illetékekkel együtt:

Honnan	Hová	Pénz-érték	Gyorsvonat			Személy-vonat
			I.	II.	III.	
Budapest	Velence vagy Ancona	kor.	34.00	26.00	14.00	
"	Cannes	franc	116.15	83.60		
"	Firenze	"	73.50	53.90	30.40	
"	Genova	"	52.25	64.90	36.85	
"	Grasse	"	118.30	85.05		
"	Lyon	"	12.25	91.50		
"	Marseille	"	137.75	98.20		
"	Milano	"	69.95	51.40	28.95	
"	Menton	"	89.10	64.80		
"	Napoli	"	100.55	72.85	41.50	
"	Nizza	"	112.75	81.25		
"	Róma	"	73.75	54.05	30.50	
"	Torino	"	89.10	64.80	36.80	
Bécs	Velence vagy Ancona	kor.	47.10	34.80	18.20	
Berlin	"	márka	95.60	68.40	38.50	
Breslau	"	"	71.20	51.70	28.99	
Hamburg	"	"	122.20	88.10	52.50	

A gőzhajókon egy ágyért 2 korona utánfizetendő.

A hajó-átelési díj magában Fiuméből—Velencébe, vagy Anconába:

Diszterem hálólhelyyel együtt . . . . . 16 kor.

I. osztály . . . . . 12 kor.

III. " (fedélzet) . . . . . 6 "

A gőzhajók a Budapest—Fiume közt közlekedő gyorsvonatokkal, valamint Velencében és Anconában a Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milanó stb. felé induló, illetve onnan érkező olasz vonatokkal közvetlen csatlakozásban állanak. Fiumében a vonatok a gőzhajók kikötő helyéig közlekednek s onnan indulnak.

Fiuméből—Dalmáciába naponként indulnak gőzhajók, ezek közül hetenként 4 gyorsjárat és pedig Zárába, Metkovicba, Raguzába és Cattaróba, melyek menetrendje az „Utmutató”-ban foglaltatik.

Menetjegyeket és csoportosítható körutazási jegyeket a fent megnevezett állomások, ugyancsak a magyar. kir. államvasutak városi menetjegyirodái Budapesten és Bécsben, továbbá a Cook Tamás és fia cég utazási irodái Budapesten és Bécsben adnak ki, hol a kívánt felvilágosítások is megadatnak.

Budapest, 1901. május havában.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

Torontáli h. é. vasutak és Temesvár-Módosi h. é. vasut menetrendje.

Érvényes: 1901. évi október hó 1-től.

Oda.			Nagy-Becskek—Zsombolya.			Vissza.		
Sz.-v.	V.-v.	V.-v.	Sz.-v.	V.-v.	V.-v.	Sz.-v.	V.-v.	V.-v.
7001	7013	701L	7002	7012	7012	7001	7013	701L
I-III. osztály			1.			I-III. osztály		
815	1146		ind. Budapest-ny.-pályaudvar (123.)	érk.	740			
			ind. Szeged (123.)	érk.	350			
			ind. Nagy-Kikinda (122.)	érk.	149			
325	450		ind. Nagy-Becskek (2.)	érk.	925	723		
329	456		érk. N.-Becskek-Bpart (2. 7.)	ind.	920	718		
333	456		ind. N.-Becskek-Bpart (2. 7.)	érk.	919	715		
342	506		*Nagy-Becskek-Gytelep	érk.	910	705		
351	516		érk. Sándorudvar (2.)	ind.	901	655		
	200		ind. Pancsova (2.)	érk.	1213	920		
352	517		ind. Sándorudvar (2.)	érk.	900	652		
405	532		↓ Lázárföld	érk.	848	639		
413	540		*Pusztá-Kenderes	érk.	839	628		
421	548		*Lajosmájer	érk.	831	620		
434	606		↓ Szárcsa	érk.	819	607		
447	630		érk. Szécsány (3. 4.)	ind.	805	551		
808	932		érk. Versecz (3.)	ind.	505	280		
601			érk. Számos (4.)	ind.		440		
647			Antalfalva (5.) (Számoson át)	ind.		850		
1017			Alibunár (4.)	ind.		310		
759			érk. Pancsova (2.) (Számoson, Antalfalván át)	ind.		200		
	515		ind. Versecz (3.)	érk.		932		
	310		ind. Alibunár (4.)	érk.	1017			
455	768		ind. Szécsány (3. 4.)	érk.	757	540		
514	822		érk. Módos (6.)	ind.	738	519		
724			érk. Temesvár-Józsefváros (6.)	ind.	527	235		
			ind. Temesvár-Józsefváros (6.)	érk.		905		
537	706		ind. Módos (6.)	érk.	733	510		
549	719		↓ Fény	érk.	722	458		
603	737		↓ Párdány	érk.	710	445		
616	752		↓ Jánosföld	érk.	655	427		
627	805		↓ Ó-Telek	érk.	644	415		
637	815		↓ Öregfalva	érk.	636	406		
648	828		Torontál-Ujvár	érk.	624	354		
706	849		Csene	érk.	611	340		
715	858		*Kurjácská.	érk.	556	323		
723	908		Kécsa	érk.	549	315		
732	917		↓ Klári	érk.	540	306		
745	932		érk. Uj-Zsombolya (7.)	ind.	526	250		
748	937		ind. Uj-Zsombolya (7.)	érk.	524	248		
755	944		érk. Zsombolya (7.)	ind.	518	241		
953	1238		érk. Szeged (123.)	ind.	147	1146		
125/710	715		ind. Budapest-ny.-pályaudvar (123.)	érk.	700	830		
140			érk. Temesvár-Józsefváros (123.)	ind.		153		

Oda.			Nagy-Becskek—Pancsova.			Vissza.		
Sz.-v.	V.-v.	V.-v.	Sz.-v.	V.-v.	V.-v.	Sz.-v.	V.-v.	V.-v.
7106	7112	7102	7106	7112	7102	7101	7114	7114
I-III. osztály			2.			I-III. osztály		
650	815		ind. Budapest-nyug.-pályaudv.(123.)	érk.	740	715		
147/155	1146		ind. Szeged (123.)	érk.	559	1238		
			ind. Nagy-Kikinda (122.)	érk.	149	1018		
880	630		ind. Nagy-Becskek (1.)	érk.	755	555		
835	634		érk. N.-Becskek-Bp. (1. 7.)	ind.	750	550		
837	635		ind. N.-Becskek-Bp. (1. 7.)	érk.	748	540		
848	644		*N.-Becskek-Gyártelep	érk.	739	529		
859	653		érk. Sándorudvar (1.)	ind.	730	518		
518	241		ind. Zsombolya (1.)	érk.		944		
527	235		Temesvár-Józsefváros (6.)	érk.				
505	230		ind. Versecz (3.)	érk.				
805	551		ind. Szécsány	érk.				
902	656		ind. Sándorudvar (1.)	érk.	729	620		
917	708		↓ Écska-Zsigmondfalva	érk.	718	514		
956	738		Tomasovác	érk.	653	428		
1014	751		Torontál-Ozora	érk.	635	401		
1089	811		érk. Antalfalva (5.)	ind.	614	332		
606			ind. Számos (5.)	érk.		482		
515			Alibunár (4.)	érk.				
325			Szécsány (4.)	érk.				
			N.-Becskek (1.) (Szécsányon át)	érk.		530		
650	1044	812	ind. Temesvár-Józsefváros (6.) (Szécsányon át) ind.					
706	1104	828	ind. Antalfalva (5.)	érk.	613	329		
721	1124	843	↓ Torontál-Vásárhely	érk.	603	317		
736	1145	858	Czrepája	érk.	543	251		
746	1157	907	Ferenczalom	érk.	517	232		
759	1213	920	*Torontál-Almás	érk.	516	217		
			érk. Pancsova	ind.	503	200		

Oda.			Szécsány—Alibunár.			Vissza.		
Sz.-v.	V.-v.	V.-v.	Sz.-v.	V.-v.	V.-v.	Sz.-v.	V.-v.	V.-v.
7302	7312	7312	7302	7312	7312	7301	7311	7311
I-III. osztály			4.			I-III. osztály		
325	450		ind. Nagy-Becskek (1.)	érk.	723			
	518		Zsombolya (1.)	érk.	944			
	577		Temesvár-Józsefváros (6.)	érk.	905			
	505		ind. Versecz (3.)	érk.	932			
515	804		ind. Szécsány (1. 3.)	érk.	530			
523	818		↓ Csott (3.)	érk.	521			
524	814		Csott	érk.	520			
532	822		*Bóka megállóhely	érk.	512			
547	839		Jarkovác	érk.	456			
601	854		érk. Számos (5.)	ind.	440			
			ind. Pancsova (2.) (Antalfalván át)	érk.				
			Antalfalva (5.)	érk.				
			ind. N.-Becskek (2.) (Antalfalván át)	érk.				
			érk. N.-Becskek (2.) (Antalfalván át)	ind.				
647			Antalfalva (5.)	érk.	850			
759			érk. Pancsova (2.) (Antalfalván át)	ind.	900			
	902		ind. Számos (5.)	érk.	426			
	917		↓ Dobricza	érk.	412			
	926		Ferdinándfalva	érk.	401			
	989		Ilánca	érk.	346			
	951		Kevi-Szöllös	érk.	333			
	1010		Uj-Alibunár	érk.	317			
	1017		érk. Alibunár	ind.	310			
			érk. Versecz (128.)	ind.				
			érk. Temes-Kubin (128.)	ind.				

Oda.			Szécsány—Versecz.			Vissza.		
Sz.-v.	V.-v.	V.-v.	Sz.-v.	V.-v.	V.-v.	Sz.-v.	V.-v.	V.-v.
7202	7212	7212	7202	7212	7212	7201	7211	7211
I-III. osztály			3.			I-III. osztály		
325	450		ind. Nagy-Becskek (1.)	érk.	925	723		
	440		Számos (4.)	érk.	854			
	350		Antalfalva (5.)	érk.				
	200		Pancsova (2.) (Antalfalván Számoson át)	érk.				
	310		Alibunár (4.)	érk.	1017			
	235		Temesvár-Józsefváros (6.)	érk.		903		
	241		ind. Zsombolya (1.)	érk.		944		
530	635		ind. Szécsány (1. 4.)	érk.	730	520		
538	644		érk. Csott	ind.	722	511		
539	645		ind. Csott (4.)	érk.	721	510		
546	653		érk. Bóka	ind.	714	502		
			érk. Zsebely (126.)	ind.		255		
	255		ind. Zsebely (126.)	érk.	1237	717		
549	656		ind. Bóka	érk.	712	500		
606	716		↓ Kanak	érk.	656	442		
616	727		O-Lécz	érk.	646	431		
681	745		Széchenfalva R.-istványölgy	érk.	636	420		
642	758		Györgyháza	érk.	620	359		
656	814		Uj-Zichyfalva	érk.	607	344		
711	838		Nagy-Margita	érk.	557	330		
720	843		Laudontanya	érk.	547	318		
728	852		*Szivattyutelep	érk.	538	308		
740	905		Bethlentanya	érk.	527	256		
750	916		*Temes-Paulis	érk.	517	246		
758	926		↓ Verseczrét	érk.	511	238		
803	932		érk. Versecz	ind.	505	230		
128			érk. Temesvár-Józsefváros (124.)	ind.				
740			ind. Budapest-nyug.-pályaudv.(123.)	érk.				
954	1144		Báziás (124.)	érk.	225	955		
			Gattaja (127.)	érk.				
			Buziás-fürdő (133.)	érk.				
			Lugos (133.)	érk.				
			Maros-Illye (133.)	érk.				
1235			érk. Temes-Kubin (128.)	ind.				

Oda.			Szécsány—Alibunár.			Vissza.		
Sz.-v.	V.-v.	V.-v.	Sz.-v.	V.-v.	V.-v.	Sz.-v.	V.-v.	V.-v.
7302	7312	7312	7302	7312	7312	7301	7311	7311
I-III. osztály			4.			I-III. osztály		
325	450		ind. Nagy-Becskek (1.)	érk.	723			
	518		Zsombolya (1.)	érk.	944			
	577		Temesvár-Józsefváros (6.)	érk.	905			
	505		ind. Versecz (3.)	érk.	932			
515	804		ind. Szécsány (1. 3.)	érk.	530			
523	818		↓ Csott (3.)	érk.	521			
524	814		Csott	érk.	520			
532	822		*Bóka megállóhely	érk.	512			
547	839		Jarkovác	érk.	456			
601	854		érk. Számos (5.)	ind.	440			
			ind. Pancsova (2.)					

Nagyon fontos gyomorhajásoknak.

Étvágytalanság, gyomornehezés, rosszullet, fejfájás, rossz emésztés folytán, gyomorgyenge séget, emésztési zavarokat stb.

azonnal megszüntet az ismert **Brady-féle Máriacelli gyomorcseppek**

Minden gyógyszerárban kapható.

Sok ezer elismerő köszönő irat.

Egy üveg ára használati utasítással 40 kr., kettős üveg 70 kr.

Főszékküldés: C. Brady gyógyszerára „A magyar királyhoz” Wien, I.

Hamisítástól óvakodjunk, az igazi Máriacelli gyomorcseppek „védjegyet” és aláírást *C. Brady* viselnek.

Figyeljünk arra, hogy a régen hírneves valódi Brady-féle Máriacelli gyomorcseppek egy üveg 40 kr., kettős üveg 70 kr. árúak, míg a hamisított utánozt és értéktelenek olcsó áron adnak el. (1093-12.2)

Wirth-féle ZONGORÁK

legmodernebb kiállításban, valamint egyéb fajta bécsi gyártmányok nálam mindenkor raktáron vannak és jutányos áron eladatnak. A törlesztés részletekben is teljesíthető.

Régi zongorákat becserélek. Javításokat és hangolást jutányos áron és pontosan teljesítek.

Weiszer Adon

1085-106

Gizella-part 6. szám.

TROPON

a legjobb tápláló és erősítő szer. Ötszörte táplálóbb, mint a hus, melynek legfontosabb részét: fehérnyelvet tartalmazza.

TROPON növeli az egészségesek testi erejét, megakadályozza a betegek elgyöngülését, siettet az üdülők megerősödését.

TROPON megbecsülhetetlen mindama betegségekben, melyekben könnyen emészthető és bőséges táplálékra van szüksége a betegnek.

TROPON nélkülözhetetlen táplálék azért mind azoknak, kiknek rossz a gyomruk, betegek a beleik, gyöngék az idegeik, a kik veresegények, köszvényesek, tüdőbajások, cukorbeteg és más olyan bajokban szenvednek, melyek a rendszer étellel való táplálkozást lehetetlenné teszik.

TROPON nemcsak a legjobb, hanem a legolcsóbb fehérnyelvkészítmény is. Ára: 100 grm. 1 kor 20 fill.

TROPON kapható minden gyógyszerárban. (683/a-10.7)

Férflak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elvesztett erőt újra megadja. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, akik érte írnak. Ez a legbarátságosabb csodasorvosság, mely megmentett ezeket, akik fiatalkori kihágások folytán neml bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férferőben szenvednek. Ez ebből elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható s mindazok, akik a fiatalkori kihágásokból származó neml bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, ahol a megerősödés szükséges, csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a State Medical Institute-nak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, akik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivétel nem tesz. Mindenki írhat érte bárhol Magyarországon, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja meg tudni. (1009-x.14)

A levelet így kell címezni: State Medical Institute, 16 Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika. A levelek mindig béraentesítendők.

A Richter-féle **Liniment. Caps. comp.**

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszert, amely már több mint 35 év óta megbízható bedörzsölés-falkalmazatúkoszvenyénél, eszűnél és meghűléseknel.

Intés. Silányabb utáztatok miatt gyűnk és csakis eredeti üvegeket dobozokba, „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 l., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapest.

Richter F. Ad. és tása, csász. és kir. udvari szállítók Rudolstadt.

1140-28.1

Ki akar szép lenni?

az használjon

MESARTIM CRÉMET

Mesartim Crème teljesen higany- és ólommentes ártalmatlan arcz és kéz finomító, már néhány napi használat után a bőrt puha, barsonyszerűvé teszi, ifjúkori üde színt ad és megóvja minden tisztálanságtól. Mivel zsíros anyagot nem tartalmaz, nappal is használható, mi által minden eddigi készítményt felülmul.

„KORONA”
GYÓGYSZER-
TÁR

ARA: 1 KORONA.

MESARTIM CRÉME.

Nagy-
Beccskerek.

Kapható kizárólag a „Korona” gyógyszerárban Nagybeccskereken.

Dus választék: francia illatszerek és gummi különlegességekben; minta-kollekció bér- 968-6210 mentve 4 korona.

Politzer Sándor ékszerész

6 Felsége I. Károly román király udvari szállítójának szenzációs új találmánya:

„RADIKÁLIS”

folyékony ezüst.

Ezüst és china-ezüst tárgyak, bármilyen kopottak és avultak, rögtön teljesen felújíthatók a leggyyszerűbb kezeléssel.

Sárga- és veresréz tárgyak egyszerű érintés által megezüstöltetnek arany-ékszerek ezen szerrel kezelve az eredeti friss aranyzint visszakapják és teljesen újak lesznek.

Teljes higanymentességért és kizárólag tiszta, valódi ezüstért kezeség vállalatik.

Árak üvegekben:
30 fillér, 70 fillér, 1 kor. 20 fillér, 2 kor 20 fillér.

Kapható Nagybeccskereken csakis: **MESZNIK R. özvegye** ékszerüzletében Hunyady-utca. (1026-11.7)

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyájkasodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillai,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR” gyógyszerár

Budapest, VI. ker., Váci-körút 17. sz.

Eljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Kapható: Nagybeccskereken: Benkovich Mihály, Kellner József, Michael Béla, Vantoch Zsigmond gyógyszerárakban. — Bégaszentgyörgyön: Szerdahelyi Károly gyógyszerárakban. — Szerb-Módoson: J. Grób Ferenc gyógyszerárakban. 1027-307

Készletem tulbősége és az idény előhaladottsága folytán mátló kezdve eladás alá bo- - - - csátom összes - - - -

női- és leány-divatárúimat,

- - - - - ugymint: - - - -

kabátok, gallérok, - -

- - - - női felöltöket és köpenyeket - - - -

- - - - tetemesen leszállított - -

- - - - árak mellett. - -

Kovács Gedeon

- - - Nagybeccskerek. - - -

(1127-10.3)

Elsőrendü tűzifa.

Valódi porosz SZALON-KÖSZÉN a Wildensteinsegen-Richterhof-féle bányákból.

Legjobb LÉGSZESZ-KOAKS.

Legjobb faszén.

Kaphatók:

KURLÄNDER IMRE

fakereskedőnél 1010-50.22

a Kurländer-udvarban, Gizella-part 2766. sz. — Telefon 89. sz.

Továbbá a fatelepen, Korona-utca 585/11. — Telefon 35. sz.